46ste jaar. — Nr 126. Zaterdag 21 October 1899.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Patrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franc* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week 6 franks per jaar.
Twee » » 5 » »
Een » » 4 » »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 21ste OCTOBER 1899.

GEMEENTEKIEZINGEN
van den 15 October 1899.

Stad Tongeren.

Eerste bureel van opname, gelast met het optellen der stemmen uitgebracht in de stemmingsbureelen een en twee.

Uitgebrachte stemmen 1414.
Witte en ongeldige briefjes 20.
Geldige stemmen 1394.
Volstrekte meerderheid 698.

KIESCIJFER. { Katholieke lijst 579. / Liberale lijst 668.

Katholieke candidaten.		*Liberale candidaten.*	
MM. Deckers	686.	MM. Ghinéau Ad.	701.
Delvigne	675.	Jacques	662.
Ghinéau Eug.	676.	Stoffels	649.
Ridder Schaetzen	675.	Toppet	652.
Zeegers	664.	Voncken	688.

Tweede bureel van opname, gelast met het optellen der stemmen uitgebracht in de stemmingsbureelen drie en vier.

Uitgebrachte stemmen 1245.
Witte en ongeldige briefjes 20.
Geldige stemmen 1225.
Volstrekte meerderheid 613.

KIESCIJFER. { Katholieke lijst 555. / Liberale lijst 640.

Katholieke candidaten.		*Liberale candidaten.*	
MM. Deckers	567.	MM. Ghinéau Ad.	668.
Delvigne	549.	Jacques	655
Ghinéau Eug.	548.	Stoffels	617.
Ridder Schaetzen	552.	Toppet	626.
Zeegers	555.	Voncken	643

TOTAAL :

Uitgebrachte stemmen	2659
Witte en ongeldige briefjes	40
Geldige stemmen	2619
Volstrekte meerderheid	1310

KIESCIJFER. { Katholieke lijst 1252. / Liberale lijst 1365.

QUORUM 655.

Katholieke candidaten.		*Liberale candidaten.*	
MM. Deckers	1255.	MM. Ghinéau Ad.	1367.
Delvigne	1224	Jacques	1297.
Ghinéau Eug.	1224.	Stoffels	1266.
Ridder Schaetzen	1227.	Toppet	1278.
Zeegers	1219	Voncken	1331

katholieke candidaten en GHINEAU ADOLPHE, JACQUES en VONCKEN, liberale candidaten.

* *

De raad, die heden bestaat uit 6 katholieken en 3 liberalen, zal samengesteld zijn uit 5 katholieken en 6 liberalen.

De katholieken hebben dus de meerderheid in het College van Burgemeester en Schepenen ; de liberalen hebben eene stem meerderheid in den gemeenteraad.

* *

Die magere bijval heeft aan de geuzerij het weinig gezond verstand doen verliezen dat zij tot heden toe nog bezat.

Hij moest dan ook luidruchtig gevierd worden door straatgetier, godslasteringen, beleedigingen jegens vreedzame burgers en andere toongeren, een beschaafd volk onwaardig.

Indien onze tegenstrevers zich door deze betoogingen zeer gevierd gevoeld hebben, dan zijn zij voorzeker niet gauw vies gevallen.

En nu geachte kiezers, bereidt u tot het zien uitvoeren van het liberaal-socialist programma.

* *

Indien wij het genoegen hebben twee onzer uittredende katholieke leden, MM. de Ridder Schaetzen en J. Deckers opnieuw in den raad te zien treden, hebben wij, van eenen anderen kant, de spijt M. den Notaris Ferdinand Delvigne niet meer te zien herkiezen.

Gedurende de jaren dat M. de Notaris Delvigne in den gemeenteraad gezeteld heeft, toonde hij zich steeds een verkoocht en verstandig bestierder.

Hij gaf talrijke blijken zijner uitgestrekte kennissen en nam steeds ten harte de verdediging der zedelijke en stoffelijke belangen zijner medeburgers.

De niet-herkiezing van M. den Notaris Delvigne zal in den raad eene leemte laten, die zeer moeielijk aan te vullen zijn zal.

Wij hebben insgelijks de spijt twee candidaten der katholieke lijst : MM. Advokaat Eug. Ghinéau en Zeegers niet te zien kiezen.

Door eene candidatuur tijdens de kiezing van zondag te aanvaarden, hebben zij een nieuw blijk hunner verkleefdheid aan het vaandel gegeven en dienst aan de katholieke partij bewezen.

Provincie Limburg.

WIDOYE. — Gekozen : MM. Deplouie, Poismans, Romakers.

BILSEN. — Gekozen : MM. Gielen, Hauben, Ritzen en Van Beckenrode.

CANNE. — Zijn gekozen : MM. Fias, Nicolaes, en Vossen.

FREEREN. — De lijst van M. den Burgemeester zegepraalt.

VECHMAEL. — Gekozen : MM. Massart, schepen, Vranckx en Eug. Lambiet Joseph.

BERG. — De lijst Kieringen zegepraalt.

WOUTERINGEN. — De lijst Stérart zegepraalt.

'S HEEREN-ELDEREN. — De lijst van M. den Burgemeester zegepraalt, uitgezonderd een candidaat.

BORGLOON. — Gekozen : MM. Schoenmaers, Vandenbroeck, Julien Gommans Jean et Demaret.

OVERREPEN. — Gekozen : MM. Klompers, Maréchal, Lambrix en Wilmots.

BASSELT. — De lijst der katholieken zegepraalt met 5 stemmen meerderheid.

DIEPENBEEK. — Katholieken gekozen.

HEGHELEN. — De lijst der uitgaande leden wordt gekozen in eene groote meerderheid.

ALKEN. — Gekozen : Baltus 556 ; Hermans 591 ; Moris 55 ; Philippers 556 ; Weyssaris 679.

STOCKHEM. — Al de katholieken zijn gekozen.

MAESEYCK. — De vier katholieken der stad zegevieren. Uitstelling voor de candidaten der gehuchten.

FALLMEEN. — 1e Reeks : Uitgaande leden gekozen met volstrekte meerderheid.

Hermans Philip	194	Jos Stevens	209
Oscher Leonard	195	Nivelle Pierre	210
Palmans Hendrik	197	Oscher Lambert	210
Sarenay Willem	195	Vandebosch Cajot	2 8

2e Reeks :

Ficard Pierre	195	Vandebosch Boy	2 9

Deze laatste mageliks met volstrekte meerderheid.

TONGERLOO. — De aftredende leden herkozen.

1e Reeks. — Getal geldige stemmen 205.

Schouteden A.	144.	Frencken H.	70.
Vanaken J. M.	129.		

Vandersteegen R. 128.

2e Reeks. — Getal stemmen 198.

Gekozen :

Holsbosch J.	109	Nesthof A.	90.

VROENHOVEN. — Uitslag der kiezing :

MM. Geurts	187.	MM. Meertens Jan	97.
Meertens L. (burg)	218.	Schepers	91.
Pauly	172.		

Volstrekte meerderheid 151.

ROMERSHOVEN. — Uitslag der kiezing :

M. Gielen Andries (sch.)	91 stemm.		
M. Merckx Martinus (uitgeh.)	»	62	»
M. Vandormael Gerard (uitg. lid)	»	62	»
M. Vandormael Hendrik (uitg. lid)	»	46	»

en werd dagerop een als plaatsvervanger der lijst L.

Katholieken gekozen zonder strijd te Aelst, Bachers, Berlingen, Bronckom, Gorsel, Curingen, Elen-Emmel, Eden, Eyzenbeek, Gutschoven, Groot-Gelmen, Heers, Heuis, Herck-de-Stad, Hoeleren, Heur-le-Tiexhe, Kermpt, Louik, St-Huibrechts-Lille, Martinus, Meeuwen, Millen, Munsterbilzen, Neerharen, Opheers, Buckel-gen-Loon, Rijkhoven, Vucht, Wintershoven.

Algemeene gevolgtrekkingen.

Hoe moeilijk het is algemeene gevolgtrekkingen op te maken uit de uitslagen der gemeentekiezingen, blijkt uit het oordeel van verscheidene groote bladen, dat ganschverschillend is, volgens de politieke kleur van die bladen.

De *Journal de Bruxelles*, die een merkwaardig algemeen overzicht der uitslagen gaf, komt tot het besluit :

De kiezingsdag van 15 October is *goed gewest* voor de katholieken ; *half goed* voor de liberalen, *doorslecht* voor de civielisten. Hij doet een weinig hoop doorstralen dat de revolutionaire partij, binnen min of meer korten tijd, zal in puin vallen in de nijverheidsbassins van Henegouw en in de provincie Luik.

Dat oordeel van den *Journal de Bruxelles*, gesteund op de gevoelige verliezen, door de socialisten in Henegouw en Luik ondergaan, wordt bevestigd door den heer Ryckmans, die in den *Messager de Bruxelles* schrijft :

De balan van den dag van 15 October kan rap opgemaakt worden. Behoud van het *statu quo* voor de katholieken ; een beetje voorrang voor de liberalen ; achteruitgang voor de socialisten.

Doch, de *Journal* en de *Messager* worden, natuurlijk, tegengesproken door *le Peuple*, die bewaert de zegepraal te mogen vieren.

Wij kunnen vaststellen — zegt hij — dat de socialistische partij maakt, langzaam, maar zeker, haren weg.

Wij [illegible] *le Peuple* [illegible] profeet zal zijn, doch moeten, in dezen tijd, erkennen dat, in sommige plaatsen, het geslacht der gazegers van het socialism is vermeerderd.

Doch, met genoegen stellen wij vast dat het die aanhangers met op de katholieke partij heeft veroverd. Zij er aan wisten komen vooral uit de liberale partij, die gemeend heeft eene deel der werkersklas door den godsdienstkhaat aan haar te kunnen verbinden.

De liberalen hebben insgelijks eene de werkliedengroepen, welke zij hadden zien groeien, zijn in massa naar het socialisme overgegaan.

Dat zien wij overal in Vlaanderen, waar de socialisten, Gedlaak, nog weinig macht hebben en, dank aan de werking der katholieken, nooit de overmacht in handen zullen krijgen.

In het Walenland, daarentegen, waar het socialisme in veel plaatsen, het bestuur der gemeenten in handen heeft, kreeg het verscheidene gevoelige daveringen. Het schijnt dat het volk van het socialism moet geproefd hebben om er voor goed afkeerig van te worden.

Wat ons betreft, wij sluiten ons aan bij de waarschuwing, welke de *Patriote* tot de katholieken richt, en welke luidt als volgt :

De katholieken — wij spreken voor geheel het land — moeten noch met schrik noch met ontmoediging de aanstaande kiezerstellingen te gemoet zien, maar zij moeten zich erop bereiden met goed overleg, krachtdadigheid en vastberadenheid. De dag van Zondag geeft hun geene reden om zich in volkomene zorgeloosheid te slapen te leggen. In dien zin deed hij hun het waarschuwing : Laat ons waken ! Laat ons werken !

Wel gezegd. Daar waar wij onze positiën hebben behouden of versterkt, moeten wij waken, opdat het bezoedeld of veroverde ons niet weer ontnomen worde. Daar waar wij verliezen hebben geleden, moeten wij werken, zonder verpoozing werken, om het verlorene weer te veroveren.

Gewaakt en gewerkt, met moed, iever en vooral met eendracht, en de katholieke partij zal het land bevrijden van het juk der *communards*, met welke de liberalen zich niet schamen samen te spannen, om hunne heerschzucht te voldoen.

De rooden afgeschetst door een blauw orgaan.

Volgens het blauw doctrinair orgaan, *L'Indépendance*, hebben de rooden die beweren de werkersstanden in de Volkskamer te vertegenwoordigen, *niets gedaan voor het volk, maar niets, volstrekt niets !*

Die roode volksvertegenwoordigers hebben regelmatig de 4000 franks opgestoken van hunne broeken op de banken der Kamer te verslijten. Het blauwe orgaan voegt er bij dat men *de grogs van rhum heeft moeten afschaffen om te beletten dat de Volkskamer eene kroeg zou worden zoo als « l'Assommoir » van Zola.*

De socialisten *hebben zich vet gemest, terwijl de arme kiezer die in hun vertrouwen had, zich den buik moest toeriemen, en hij geene roode duit van hen profiteerde.*

Ziedaar hoe een liberaal orgaan de roode leden der Volkskamer afschetst.

MM. Desmaisières en Gielen,

de twee geachte vertegenwoordigers van het arrondissement Tongeren, hebben deze week door hun kiezers een blijk van hoogachting aanvaard.

De lezers zullen hunne merkwaardige redevoeringen vinden in ons verslag der Kamerzittingen.

TOEGEVENDHEID.

In onzen handel en wandel door de wereld, komen wij allen dagelijks moeielijkheden tegen. — Dagelijks die ons omgeven, zijn ook weinig voldaakt als wij het zelf zijn ; elk heeft zijne gebreken, zij er grillen, zijn karakter. Daarom spannen de oneenigheden, de twist en al de onaangenaamheden, die 't ondering verkeer der menschen veroorzaakt.

In twist en tweedracht leven, is nard en pijnlijk ; zelfs deze, die dit schijnen gewend te zijn, staan er door uit, hoe hard hunne zielen ook geworden zij. De teergevoelige zielen lijden daardoor zooveel, dat alle genoegens verdwijnen, zoo lang zulke droevige toestand voor hen moet duren.

Toegevendheid wil niet altijd zeggen flauwaartigheid en lafheid. Neen, toegevendheid is niet ingeboren koppigheid en zeilzucht, die ons dreft om ons eigen gedacht te doen bovenkomen en bedwingen. Die kan toegeven, overwint. — Die toegeeft door neerzij te leggen hunne redenen en nuttelen roem zegepralen dan met hardnekkigen en bloedigen strijd.

DE KAMER.

Zitting van woensdag 18 October

De heer Desmaisières.

Daar ik het woord voer na een zoo groot getal red-naars, die het vraagstuk van de evenredige vertegenwoordiging in alle oprichtes hebben aangeraakt, ben ik er verplicht, nieuwe beweegredenen in het midden te willen brengen. Ik meen echter het woord te moeten voeren om in het kort de redenen op te geven, die mij verplichten mij af te scheiden, hoewel het mij ook spijt, van eene Regeering waarmee ik bevriend ben en die ik steeds met genoegen heb gesteund. Doch thans is de toestand te gewichtig en, daar ik overtuigd ben dat het behandelde wetsontwerp noodlottige gevolgen hebben zal voor het land en vooral voor de katholieke partij, acht ik dat het mijn plicht is die te verwerpen !

Steeds was ik aanhanger van het eenmamig stelsel ; nu nog ben ik aanhanger van dit stelsel.

Het plaatst den gekozene dichter bij den kiezer ; het zet den kiezer aan zijne stem te verleenen aan eenige mannen die hij kent en waarvan hij de verdiensten heeft kunnen waardeeren ; naar mijne meening is het dus het stelsel, dat op de beste wijze de goede samenstelling van de Kamers verzekert. Het werkelijk nadeel van de evenredige vertegenwoordiging bestaat hierin : de benoeming van de personen, die van de nationale vergaderingen zullen moeten deel uitmaken, wordt op het achterplan geschoven. Deze vergaderingen zullen niet meer optreden als vereenigingen van personen, door hunne medeburgers benoemd uit hoedanigheid van het vertrouwen dat hun persoon inboezemt.

Het zullen vereenigingen zijn van afgevaardigden van partijen, de kiezer zal niets meer te zien hebben in de keuze der personen, want zelfs zoo hij voor eenen candidaat stemt, die zijne voorkeur heeft, zal zijne stem tellen voor eenen anderen candidaat op dezelfde lijst, ofschoon deze wellicht zijn vertrouwen niet geniet. Wat men er ook van zegge, toch acht ik het op zijn minst genomen twijfelachtig dat dergelijke bepaling kan overeengebracht worden met het artikel der Grondwet waarin gezegd wordt dat de leden der Kamers rechtstreeks door het kiezerskorps worden verkozen.

Wilde men de evenredige vertegenwoordiging toepassen, dan moest men, ik beken het, de vrijheid van den kiezer opofferen, zoals het ontwerp doet. Dat beginsel kan slechts toegepast worden op voorwaarde dat al de kiezers kunnen geraagschikt worden in eene partij, want niet de kiezers, maar de partijen worden evenredig vertegenwoordigd. Niets strijdt meer met de wezenlijke feiten dan deze klasseering van al de kiezers, vooral sedert wij algemeen stemrecht hebben. Wellicht meer dan de helft der kiezers houden zich niet genoeg met politiek bezig om zulke bepaalde meening te hebben.

Zij kozen onder de candidaten diegenen uit, welke hun het meest vertrouwen inboezemden en stemden niet voor een opschrift, maar voor personen. Met het nieuw stelsel zal hunne stem gelden voor de medecandidaten van hem die hunne voorkeur geniet, en zal eene partij candidaten kunnen doen verkiezen, wier zienswijze over vele aantrekkelijke punten in strijd zal zijn met die der kiezers. Het zal voldoende zijn ze te omringen door eenige volksgeliefde candidaten, en de aan deze gegeven stemmen zullen de andere ten goede komen.

Is dat niet onrechtvaardig ? Wordt daardoor tot de verbrokkeling van de partijen niet aangezet ? Het is immers klaar dat, indien in eene partij twee meningen bestaan over een groot economisch, militair of ander vraagstuk en indien de leiders der partij eene der twee meningen opofferen door haar niet op voldoende wijze te vertegenwoordigen op de lijst der partij, de benoemde groep sterk zal geneigd zijn te strijden met eene afzonderlijke lijst om haar aandeel van vertegenwoordiging te hebben. En, als men op die wijze soms de eenen tegen de anderen zal hebben gestreden, denkt men dat er geen nijd zal ontstaan, en dat de gekozenen der twee lijsten nog zullen beschouwd kunnen worden als deel uitmakende van eene zelfde partij ?

Daarom ben ik overtuigd dat de evenredige vertegenwoordiging zoo lichtzinnig aanvaarden. Zonder vaste meerderheid zal het er eene moeten zoeken voor ieder vraagstuk, door verscheidene groepen te vereenigen. Daar het nooit zeker zal zijn of het morgen de ondersteuning niet zal noodig hebben van de groepen die het heden verwaarloost, zal het verplicht zijn, zegt men, onpartijdig te blijven. Het zal eene onzijdige politiek zijn.

Juist dat schrikt mij het meest af. Wij, katholieken, wij weten maar al te wel wat die z.g.z. zegde onzijdigheid is. Eigenlijk men op schoolgebed, onder den dekmantel van onzijdigheid, onbewimpeld weg deu ordring tegen den godsdienst voerde, zoo ook zal men hier meenen te mogen werken om al de belangen waar te nemen ; alleen de katholieke belangen zal men niet mogen verdedigen zonder dat men beschuldigd worde het tot de Regeering te gewaar te brengen.

Men klaagt over het verdwijnen van de liberale partij en men wil ze terug in het leven roepen door haar godsdienstig 35 tot 40 zetels af te staan, thans door de katholieken bekleed.

Want, tenzij, volgens de beigste voorstanders van de evenredige vertegenwoordiging, zou de socialistische partij niet alleenlijk geen enkelen zetel verliezen, maar er zelfs nog bijwinnen. Ah ! indien het er om te doen was mede te werken om de liberalen in de plaats van de socialisten te stellen, dan zou ik reden verstaan, want hoe slecht ook de liberale levensbeginselen zijn, de partij die ze verdedigt is ten minste eene regeeringspartij. Maar dat katholieken zonder noodwendigheid hunne zetels aan liberalen afstaan, enkel en alleen om die partij te doen verrijzen, dat kan ik maar niet begrijpen. Gedenkt u toch welke diepe nacht die partij steeds het lijden en welke vervolgingen zij

---

HET
VOLK VAN DEN MIST

21ste VERVOLG.

Nu begon de ergste der beproevingen en zij duurde vijf gansche weken. Zooals reeds gezegd werd, was in den winter de koude steeds zwaar op deze hoogvlakte, omsloten met sneeuwbekroonde bergen. Doch op een bepaald tijdstip des jaars gewoonlijk rond den datum wanneer het feest van den afgod Jal werd gevierd, keerde eenigzins het lenteweer terug en dan werd daarvan gebruik gemaakt, als de mist optrok en de vorst afnam, om tot het zaaien over te gaan.

Volgden eenige weken warm-weer op den aanvang, vielen de weldoende zonnestralen op de vlakte neer, dan verheugde het volk zich op de beste vooruitzichten van den oogst. Beeldde lente een paar weken achter, dan was een kleine oogst zeker, maar als het orgelus wilde, dat meening een maand op het gebied weer wachtten, dan mocht men gerust hongersnood voor den volgenden winter voorspellen.

Deze bijzonderheden waren van het grootste gewicht voor de toekomst onzer gelukzoekers. Het feest van Jal had bij het volk de beteekenis van een offer ter bekoming van een goeden oogst ; Juanna had de menschelijke slachting verboden en met eene bijgeloovige nieuwsgierigheid wachtte nu het Volk van den Mist op de uitslagen der nieuwe regeling. Viel het seizoen meer, dan was alles goed, maar viel het nu tegen, dan zouden Nom en zijn handlangers niet nalaten al de schuld te werpen op de nieuwe wet ; en dan...

Het ongelukkige wilde dat men van menschengebeuren zulk een slecht lot weer niet to het land had gezien ; het land bleef in den mist gehuld, de koude nam met af, de wind bestile in het gebergte en toen de lente reeds een maand oud was, was de temperatuur nog even koud en wilde het graan niet opschieten.

De dagen volgden andere dagen op, maar het gorde weer kwam niet.

Otter en Juanna werden nog wel met vereering bejegend, voor Leonard en Mordaunt legde men ook eerbied aan den dag — ten minste binnen het paleis, want reeds dat zij eene wandeling buiten hadden gewaagd, zagen zij zich spoedig omringd door eene groote bende mannen, vrouwen en kinderen, die hen verwaschingen toerepen, hen met woedende blikken vervolgden, hen bedreigde, zoodat zij in alertijd de vlucht namen en zich terug huisvestten te gaven. Sedert kwamen zij nu niet meer buiten, evenmin als Juanna en Otter, die zich nog minder op straat durfden vertoonen.

Het was een akelig leven, opgesloten binnen dat vreemde gebouw, in dat sombere land, met niets te doen, niets te leeren, niet aan gevaren te denken. Leonard sprak, om zich te verlezen, gansche dagen met Juanna in de taal van het Volk van den Mist en toen zij niet meer wisten wat zeggen, verteltten zij malkaar de avonturen uit hun vroeger leven — niet zooals gewagenen dan, want gevangenen waren zij onderdaad, gebaat gaande onder een dreigend dodenomen.

Zij leerden malkaar goed kennen tijdens die lange opsluiting, zoo goed dat ze letterlijk malkaars gedachten vermoedden. Doch geen treder woord kwam over hun lippen. Wat ook hunne harten gevoelde, hunne lippen bleven gesloten, en hunne zoodanige verzwijging bot ook dit deed hen onderling de waarheid verbergen. Leonard vroeg verder geen oogenblik dat hij jongmeisje hem door haren soeder vader was toegezonden en hij dus een edelgeboren prinsje bleef, maar er rust als het gevaar te lopen, zooveel gevoelens kunnen te maken, die hij voor haar koesterde in stilte.

Zoo leefden ze naast elkander, verteltten in het hart, en toch met maskaar handelend en spreekend als vreemden, onbewust misschien dat hij enkel het geluk kwelden in malkaars bijzijn.

Soa, dat zeggen, was er van gelukkig ; zij gewaagd dat hare meesters haar niet langer beminnende en zag wat dier de reden van was. Dag aan dag stond zij achter hen, gelijk eene mummie op een egyptisch feest en hare jaloerschheid tegen Leonard groende voortdurend aan.

Mordaunt nam niet de minste moeite, om zijne vrees te verbergen en wat Otter betreft, deze, alhoewel overtuigd dat zijne dochter bedrogen was, nam het op als een fatalisme en bekommerde er zich niet verder om. Ondanks al de waarschuwingen van Leonard, begon hij ook op nomaire wijze den hiertpot te aanbidden.

— Wat zult gij, baas, zegde hij tot Leonard, wanneer deze hem opmerkzaam maakte, vandaag heeft ik afgod, morgen heb ik misschien aas voor die lelijke oude Kookodil. Lust mij dan vroolijk zijn en drinken en laat ik afgod bestaan. Wat zouden wij ook zijn en doen zij ? Het zijnde zijn misschien spoediger komen dan wij dikker en welgezind met Nom reeds te mesten scheppen, om ons te eten. Wees vroolijk met mij, baas, want zoo lang het nog duurt.

Wat kon Leonard anders doen dan de schouders ophalen en zich terugtrekken ? En was er werkelijkheid, Otter niet de wijste van allen ? Hij was in de schaal en zag de dingen zoo gelijk een onbeschaafde. Op sommige ongelukkigen heeft de leuren Otters lot.

Doch de ergste hunner beproevingen lieven nog achter. Eene week lang lieven de mannen der plantagie opgesloten in het paleis, want de vrees van de gerucht, die hun omtrent hetzelfde zaligen dag hij *not gedaan* waren te zien gekomen, deed hen zich zeer stil houden. Sultan vermoedde de schuld en zekeren maandag, de eenzaamheid van hun leven moe zijnde, en geenszins door eenige mannen die hunne standplaats verlieten zij het paleis, zonder de toestemming van Leonard te vragen. Avonds keerden zij droevig terug — ten minste twee hunner ; twee waren er en bleven verwijst. Als zij terug nochtere waren ondervroeg Leonard hen. Wat er met hun ne gebeurd was geboord, doch zij konden hem geen voldoende inlichtingen geven. Zij waren in verschillende wegen gedwaald, dat hat het volk hen overbodig op hun vragen en voor de rest wisten zij niets.

Noch zag men de twee vermisten weer en de overigen, die zich zeer terugtrokken, durfden zij niet hun kamers, alles wel ontbrekende, te verlaten om hunne te zoeken. Zij trachten den dag door, met binnen in het gebouw rond te kopen en te drinken en 's avonds legden zij zich in eene groep te slapen, uit vrees van eenen ongezienen vijand, vreeslijker dan de luipaard uit hunne geboortestreek. Doch die voorzorgen waren onttbeis.

Op eenen morgend, rumoer hoorende in hun midden, ging Leonard zien wat er omging. Alweer ontbraken er drie ; zij waren verdwenen in den nacht, niemand wist hoe, verdwenen ondanks de gegrendelde en bewaakte deuren. Op de plaats waar zij zeshoeve hadden lagen nog hunne wapens, maar van de mannen zelf, geen spoor meer. Otter verzuchtte en zuchtte, rimpelde zich Odins voorhoofd, doch kon geen licht in zijnen die geheimzinnige zaak ; hij verzuchtte eerder dat er zij geh nie gegaan waren, die allen door de offraars waren gekend en langs welke de menschenjagen verdwenen waren.

Voorwaar, dit was geen tijding om menschen in hunne positie gunst te stellen.

* *

DE LAATSTE DER PLANTAGIE-MANNEN.

Den dag na de verdwijning der drie mannen en het gelijke kwam Nom zijn gewoon wekelijksch bezoek brengen om a de afgoden te hunderen en Leonard, die reeds goed de taal des volks sprak, maakte er gebruik van om hem eenstoutreisch aan te pakken over de verdwijning hunner bedienden.

De hoogdel raar zegde met een bitteren spottrek dat hij hoegenaamd van niets wist. Ongetwijfeld, zegde hij, zullen de afgoden beter het lot hunner dienstbaren kennen dan ik.

Daarna vertrokt hij Aca, aan te dringen bij Jal, opdat het hem zeilen zou de zonne doen schijnen en het koren te laten ontspringen, daar het volk begon te morren en hongersnood te vreezen.

Natuurlijk kon Juanna daar niet veel op antwoorden, doch de plantagie-mannen kregen een nacht slapwerk, want eenige dagen vi jen na de overtreden in verschrikt. Kort daarop verteerden er eenige twee op de zelfde geheimzinnige manier en een der overlevenden zaagt dat hij wisker gewonden door eenig gerucht, den vloer open en zijn makkers door groote mannen in de opening zag sleuren, waarop de vloer zich weer toesloot. Leonard onderzocht den vloer, doch vond hoegenaamd geen reet. En toch, als die man niet hoel gedroomd, hoe dan het gebeurd omtuinzeren ?

Behalve Otter, die zeker was van het lot dat hem wachtte, en zich geenszins bekommerde met wat er voorzien, sliep er nachten niemand meer, zoo had het visioen van die onzichtbare vijanden, die hunne slachtoffers in de duisternis naar onbekende plaatsen meeslaanden, hen door angst bevangen. Leonard en Mordaunt waakten beurtelings en legden zich te slapen voor de gordijnen van Juanna's slaapvertrek. Wat de overleveraar er ons betreft, hun toestand was zoo te beschrijven ; zij verwachten Leonard hen te dat zoontaar te hebben aangesteld en verstierben het uur, toen zij hem voor de eerste maal zagen. Waarom had hij hen niet overgeleden aan hun lot in het slavenkamp, in plaats van hen hierheen te sporen ; de lieve bmeet, hoe wreed ook, was nog een man, terwijl men hier had te doen met rechtloosenaars en niets in menschelijke gedaante.

En nog geen einde van al die gruwelen ! Ouvoorziens werd Peter, de hoofdman, den allen verbiedig, en hemieden, zoodoos van angst en schrik en zijn als beestenop de binnenplaats rond, terwijl hij verwenschingen tegen Juanna en Leonard uitbraakte. Dit vreeselijke tooneel duurde verscheidene uren, daar zijne gezellen niet durfden tusschen te komen, en den slotte stelde de ongelukkige er een einde aan door zelfmoord te plegen. Vruchteloos raadde Leonard de overlevenden aan, op hunne hoede te zijn en niet het hoofd te verlieren. Zij dronken gansche dagen van het hun in overvloed bezorgde bier en verdwenen een voor een.

Nooit vergat Leonard het oogenblik toen, in de vijfde week, hunner opsluiting, hij zekeren morgend naar het vertrek sloeg waar de twee laatste mannenschappen van Peters troep sliepen en hij ze niet meer vond. Doch op de plaats waar zij geslapen hadden, had eene geheimzinnige hand twee messen kruiselings overeen gelegd, en die messen waren de wapens, die de offraars aan de zijde hingen.

Bleek en ontsteld zag hij terug bij Juanna.

— Wat zeer toch weer ? vroegde haar bezorgd uit, toen zij hem aldus met bleeke lippen en een ontsteltog wijd opengesperkte oogen zag terugkomen.

— Er is, stamelde hij, dat de twee laatste mannen verdwenen zijn en dit is al wat er achtergelaten werd — en hij legde twee messen in kruis op den grond.

Na verloor ook Juanna hare sterkte.

— Oh, Leonard, Leonard, zegde zij, bitter weenend, zij waren mijns vaders dienstboden, ik kende hen van mijne kindsche jaren en ik ben het die hen is het verderf heb gestort. Is er dan geen middel om uit dit rampzalig oord kunnen te ontkomen, of ik sterf hier nog van vrees. Ik kan niet meer slapen. Ik gevoe', dat ik bij nacht bewaakt wordt, doch ik kan niet zeggen door wie. Verbeel u niet mensche ik iemand te hooren bewegen, zelfs die gordijn, waar gij en Mordaunt legt, doch nu rest dat niet inbeelding is.

— Het is onmogelijk, zegde Leonard, Mordaunt heeft de wacht. Als geen is bij jouw.

Bij was er inderdaad, doch de grooiste ontsteltenis was op zijn gelaat te lezen.

— Ontraam, riep hij uit, iemand moet binnengedrongen zijn in de kamer, want wij verleden nacht slapen. Al de geweren zijn verdwenen, de onze en die der plantagie-mannen.

— Groote God, riep Leonard uit, maar gij hadt toch de wacht.

— Ik begrijp het niet ; ik moet een tiental minuten ingesluimerd geweest zijn en daar staan wij nu ongewapend.

— Oh, laat ons vluchten, laat ons vluchten kermde Juanna.

— Laat die mop varen, sprak Leonard somber. Wij hebben hier geen vrienden, tenzij Offan, en zijn getal is klein, daar al zijn kapiteins en soldaten de offraars vreezen. Hoe zouden wij uit de stad geraken ? En wat ton er van ons geworden als wij er buiten waren, alleen en ongewapend als wij zijn ? Ja, zij zijn in de waarheid, zij die eggen dat er geen goeds komt van het schattenzoeken, en toch geel rik den mord nog niet op.

— Wat, Verlosser, riep eene spottende stem achter zijnen rug, verlangt gij nog de roode steen, gij wiens bloed wellicht spoedig den offersteen zal verwen ? Wat is der blanken begeerlijkheid groot !

Het was Soa die aldus sprak. Soa die hun gesprek had afgeluisterd en die hem aanzag met eene uitdrukking van onbeschrijfelijken haat in de oogen.

(Wordt voortgezet).